

**Légylárva-fertőzöttség (myiasis)
juhokban – az állattartó és a gyakorló
állatorvos szemével**

Bevezetés

Juhok és kecskék ízeltlábú élősködői

Rovarok (Insecta)

tetvek

kullancslegyek

szúnyogok

legyek

Csáprágósok (Arachnida)

kullancsok

atkák (rühösség)

A juhok és kecskék külső élősködői - legyek

Légyfajok (Diptera)

Istállóban

szuronyos istállólégy
házi légy
kis házi légy

Legelőn

juh fej légy
nagy legelőlégy
pettyes húslégy

„Bárhol”

orrbagócs
selymes döglégy

Imágók parazitizmusa

juh fej légy
szuronyos istállólégy
nagy legelőlégy
bőkőlégy

Lárvák parazitizmusa

fémeslegyek
húslegyek
bagócsok

A juhok és kecskék külső élősködői (legyek)

Imágók parazitizmusa

➤ Nyugta

➤ Kóroko

Bökölégy

Szuronyos istállólégy

fej légy

A juhok és kecskék külső élősködői (legyek)

Lárvák parazitizmusa (myiasis)

„Az élő ember és gerinces állatok **Diptera rend lárvai** okozta fertőzöttsége, amelyek hosszabb-rövidebb ideig a gazda elhalt vagy élő szöveteit, testanyagait vagy megemésztett táplálékát fogyasztják” (Zumpt, 1965)

döglegyek

húslegyek

bagócsok

A légylárvák kártétele

- **Testtájéki helyeződés**
- **A bántalom súlyossága**
- **Szaporodásbiológiai zavarok**
- **Mozgásszervi zavarok (sántaság)**
- **Elhullás – selejtezés – kényszervágás**
- **Ráfordított költségek, idő, többletmunka**
- **Közegészségügyi vonatkozások**

Juhok és (kecskék!) orrbagócslárvák okozta myiasisa

Kórokozó: *Oestrus ovis*

Imágók: 10-12 mm

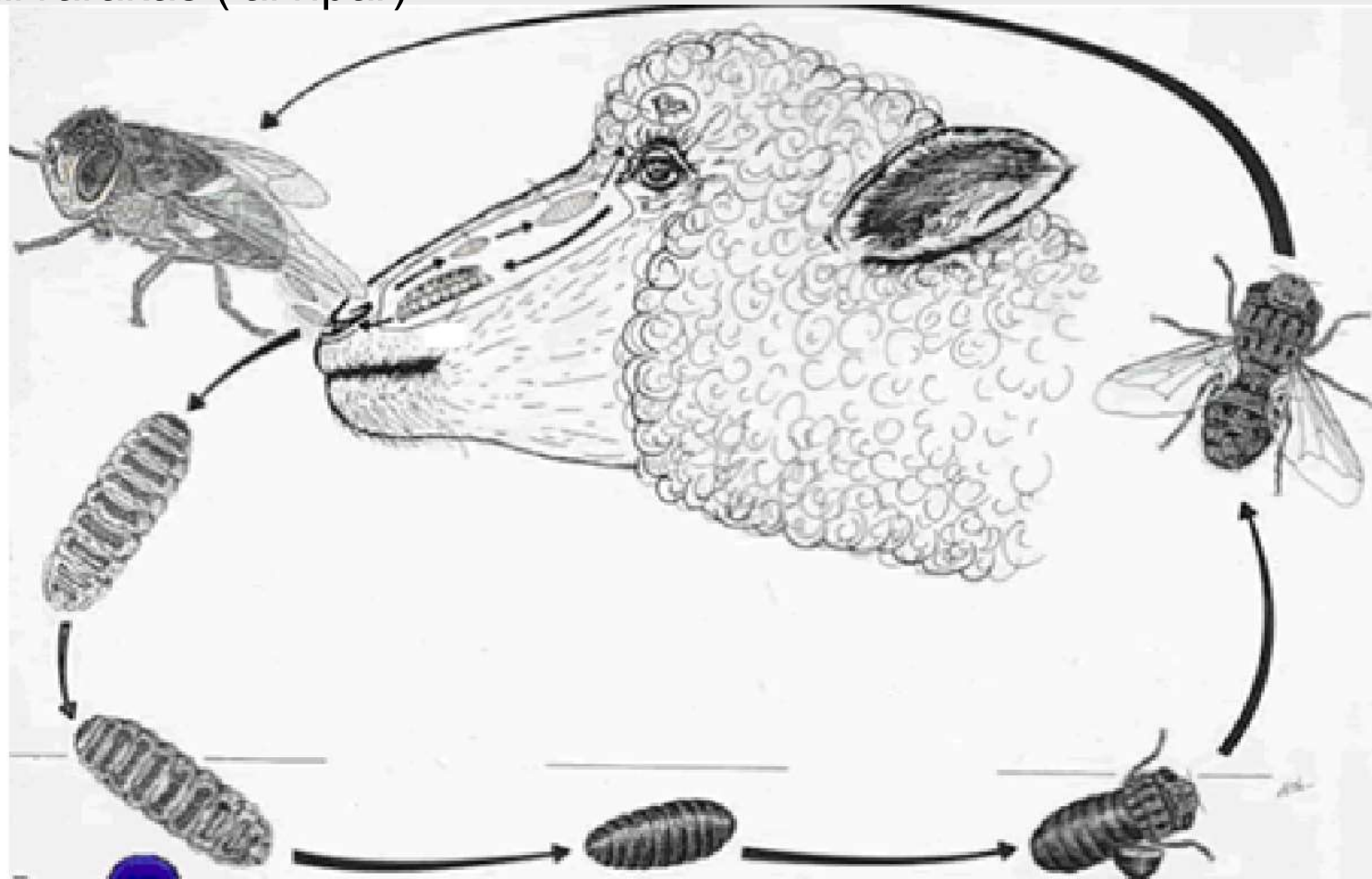
Lárvák

Orrbagócszlárvák okozta myiasis

Életmód

lárvarakás (larvipar)

lárvaállapot: 2-10 hét

bábállapot: 3-9 hét

nőstény:
2 hét

Orrbagócszlárvák okozta myiasis

Tünetek

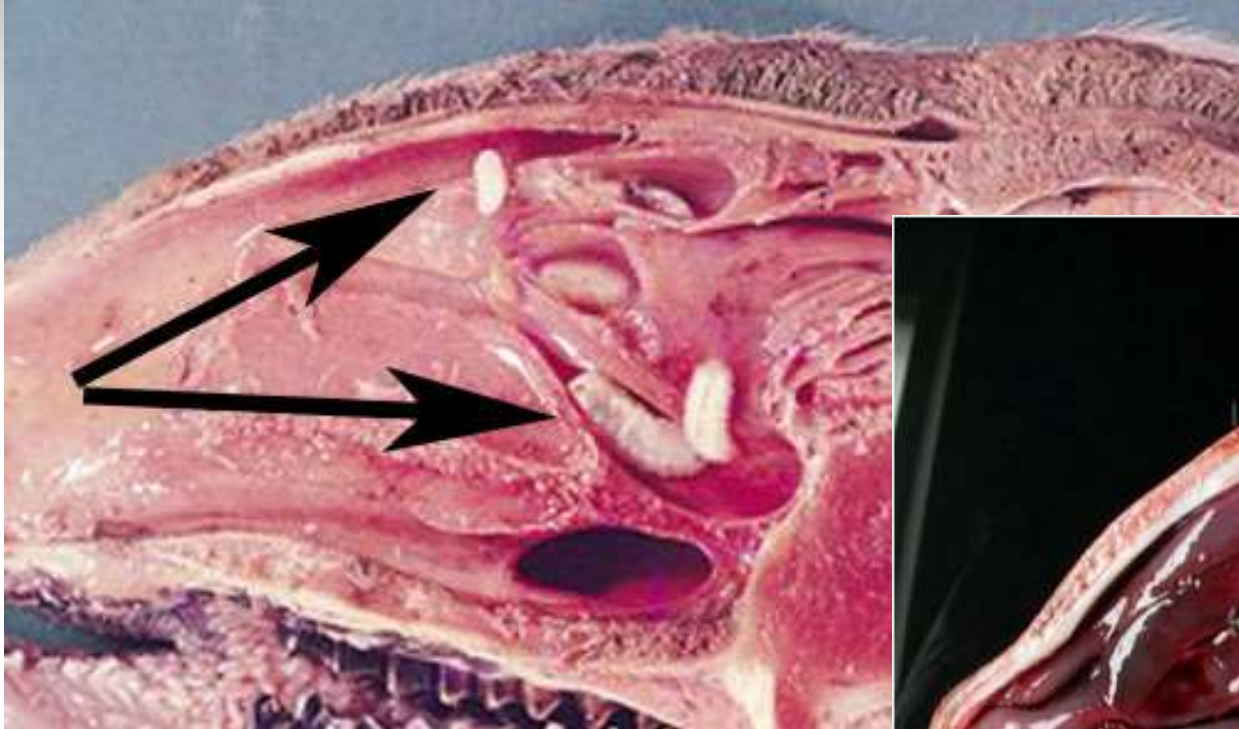

„Ál-kergekór”

Orrbagócszlárvák okozta myiasis

Kórbonctan

Kezelés

- makrociklikus laktonok - ivermektinek

Traumás myiasis

Fér

ádja
(e)

S

r)

erű,

nifica
(y)

kevert fertőzések

Fémeslegyek lárvái okozta traumás myiasis

Lárvák

A *L. sericata* lárvái okozta traumás myiasis

A *L. sericata* lárvái okozta traumás myiasis

Életmód – fakultatív parazitizmus

A *L. sericata* lárvái okozta traumás myiasis

Hajlamosító tényezők

A *L. sericata* lárvái okozta traumás myiasis

Hajlamosító tényezők

A *L. sericata* lárvái okozta traumás myiasis

Sebek morfológiája

A *L. sericata* lárvái okozta traumás myiasis

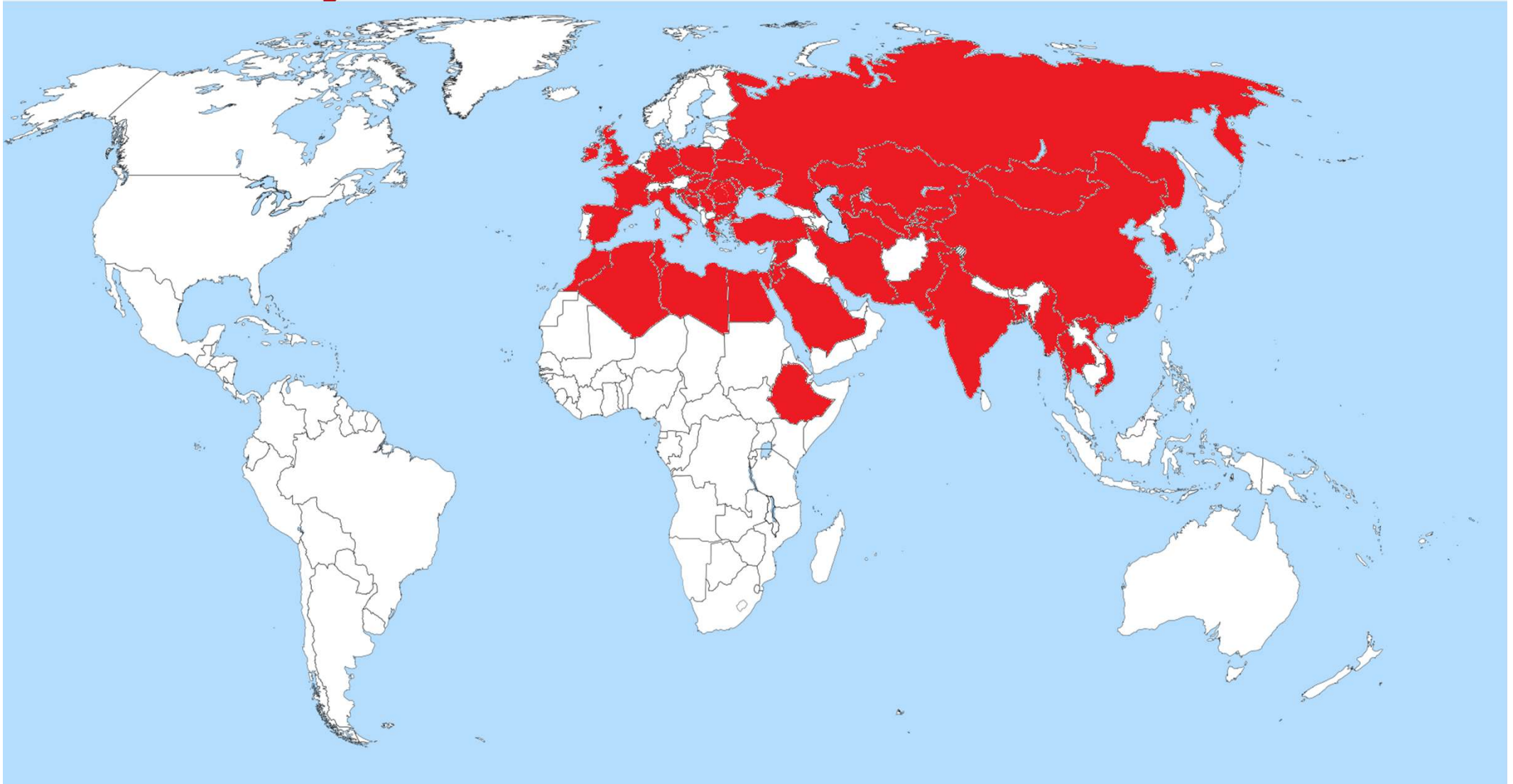
Sebek morfológiája

Húslegyek lárvái okozta traumás myiasis

Kórokozó: *Wohlfahrtia magnifica* (1770)

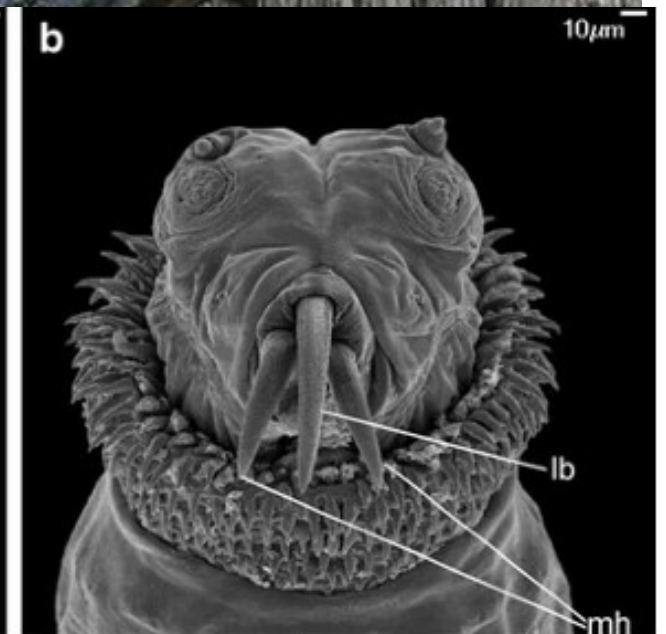
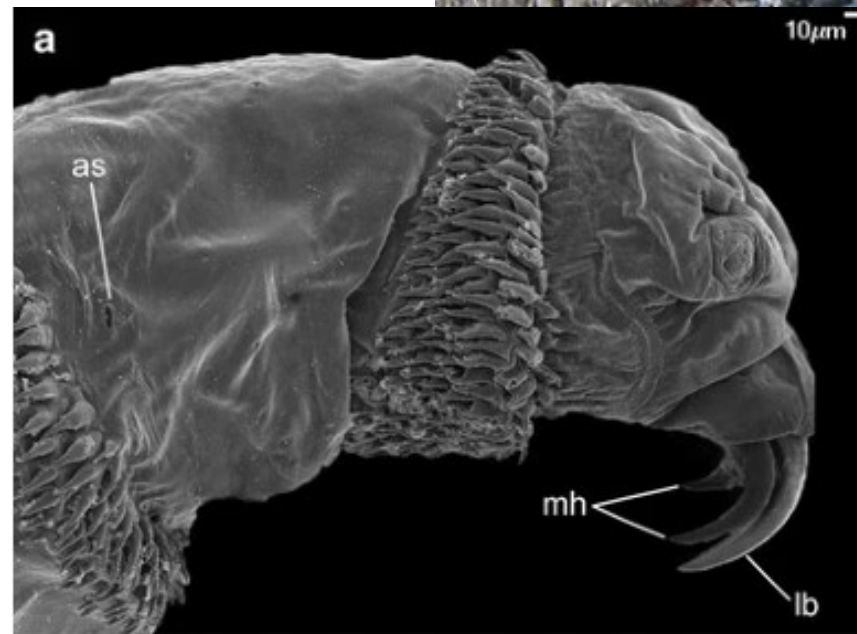
Földrajzi előfordulás

A pettyes húslégy (*W. magnifica*)

➤ **Morfológia (imágók)**

➤ **Morfológia (lárvák)**

A pettyes húslégy (W. magnifica)

Életmód

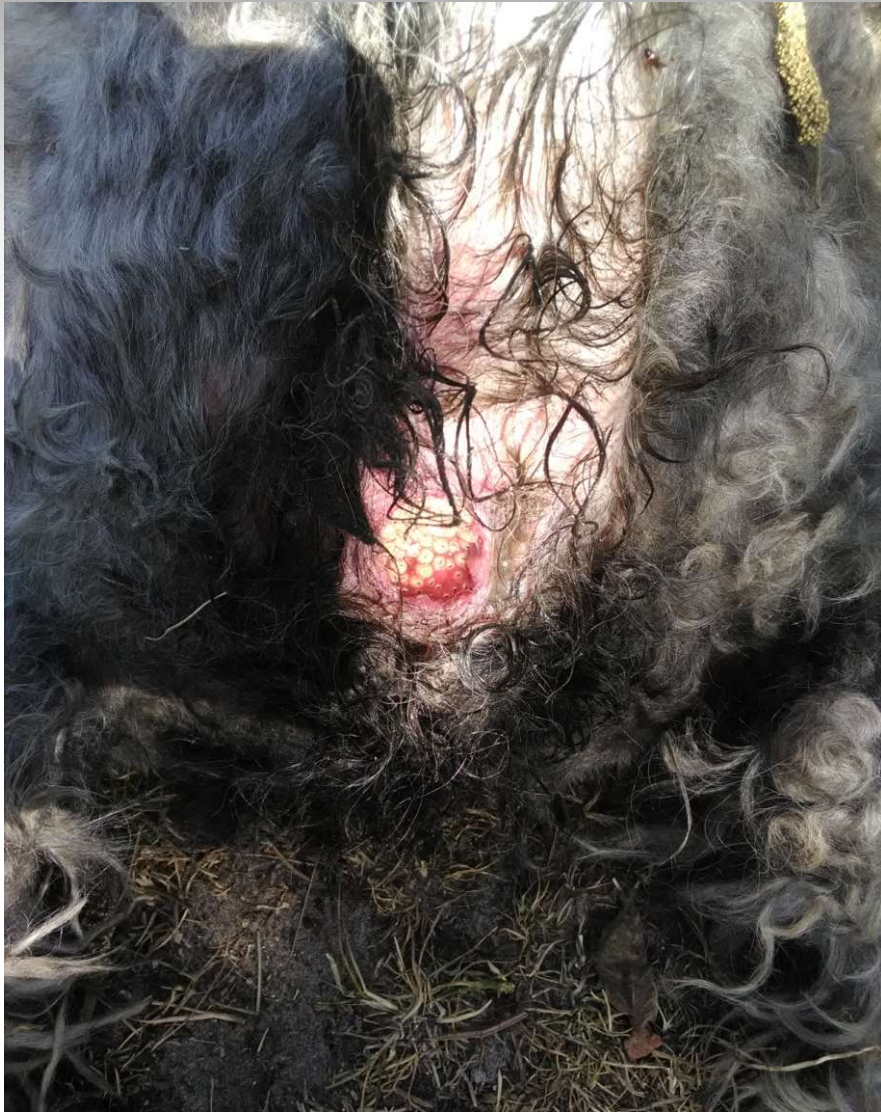
- időjárás, napszak (imágók aktivitása)
- legelő ↔ (istálló)
- lárvafejlődés (4-5 nap)
- bábállapot (5-**200!** nap)
- évente 3-5 generáció
- hajlamosító tényezők?

Járványtan

- rezervoár fajok: juhok
kuttyák

A pettyes húslégy (W. magnifica) járványtana

pulikutya myiasisa

limousin tenyészbika myiasisa

A pettyes húslégy lárvái okozta traumás myiasis (wohlfahrtiosis)

Sebek morfológiája

A pettyes húslégy lárvái okozta traumás myiasis (wohlfahrtiosis)

Sebek morfológiája – testtájéki helyeződés

A pettyes húslégy lárvái okozta traumás myiasis (wohlfahrtiosis)

Sebek morfológiája – testtájéki helyeződés

A pettyes húslégy lárvái okozta traumás myiasis (wohlfahrtiosis)

Sebek morfológiája – testtájéki helyeződés

A traumás myiasis sebeinek kezelése

Lárvák eltávolítása és elpusztítása

A traumás myiasis sebeinek kezelése

Lárvák eltávolítása és elpusztítása

A traumás myiasis sebeinek kezelése

Lárvák eltávolítása és elpusztítása

A traumás myiasis sebeinek kezelése

Sebek fertőtlenítése

- Jód tartalmú készítmények
  - H₂O₂-oldat (3-5%)
  - helyileg használható sprayek (tetraciklin)
-
- The bottom right portion of the slide features several overlapping, wavy, light gray lines that create a sense of movement and depth, serving as a decorative background element.

A traumás myiasis sebeinek kezelése

Sebek fertőtlenítése

A traumás myiasis sebeinek kezelése

Sebek fertőtlenítése

A traumás myiasis sebeinek kezelése

Sebek fertőtlenítése

A traumás myiasis sebeinek kezelése

Szisztémás AB-terápia

- súlyos myiasisos sebek
- hosszú hatásidő
- C-D kategóriájú AB-k
széles spektrumú penicillinek
tetraciklinek

A traumás myiasis sebeinek kezelése

Lokális inszekticides kezelés

➤ **szerves foszforsavészterek**

➤ **piretroidok**

A decorative graphic consisting of several overlapping, wavy, light gray lines that flow from the bottom left towards the top right, creating a sense of movement and depth.

A traumás myiasis megelőzésének lehetőségei

Járványtan

- rezervoár állatfajok szerepe
- együtt legeltetett különböző állatfajok

Legyek életmódja – A kritikus időszak teendői:

- folyamatos obszerváció
- gyanús egyedek mihamarabbi **ellenőrzése**
kezelése
- hajlamosító tényezők csökkentése:
(nyírás, farok kurtítás, halasztható sebészeti beavatkozások)
- újrafertőződés!

A traumás myiasis megelőzésének lehetőségei

Gyógyszeres lehetőségek - imágók

- **inszekticidek – fűrösztő/permetezhető készítmények**
- **inszekticidek – pour on készítmények**

Gyógyszeres lehetőségek - lárvák

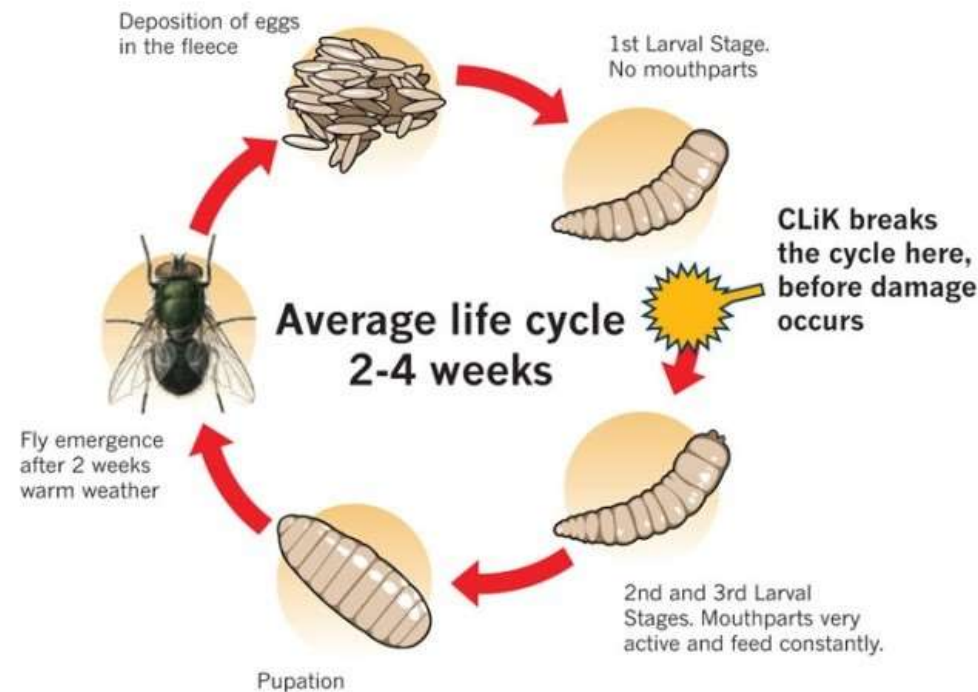
- **inszekticidek – pour on készítmények:**
cipermetrin: 12 nap (lárva)
- **makrociklikus laktonok –
injekciós készítmények:**
doramektin: 22 nap (lárva)

A traumás myiasis megelőzésének lehetőségei

Rovarnövekedés gátlók - dicyclanil

➤ kitin szintézis gátlása a lárvákban

➤ akár 19 hetes

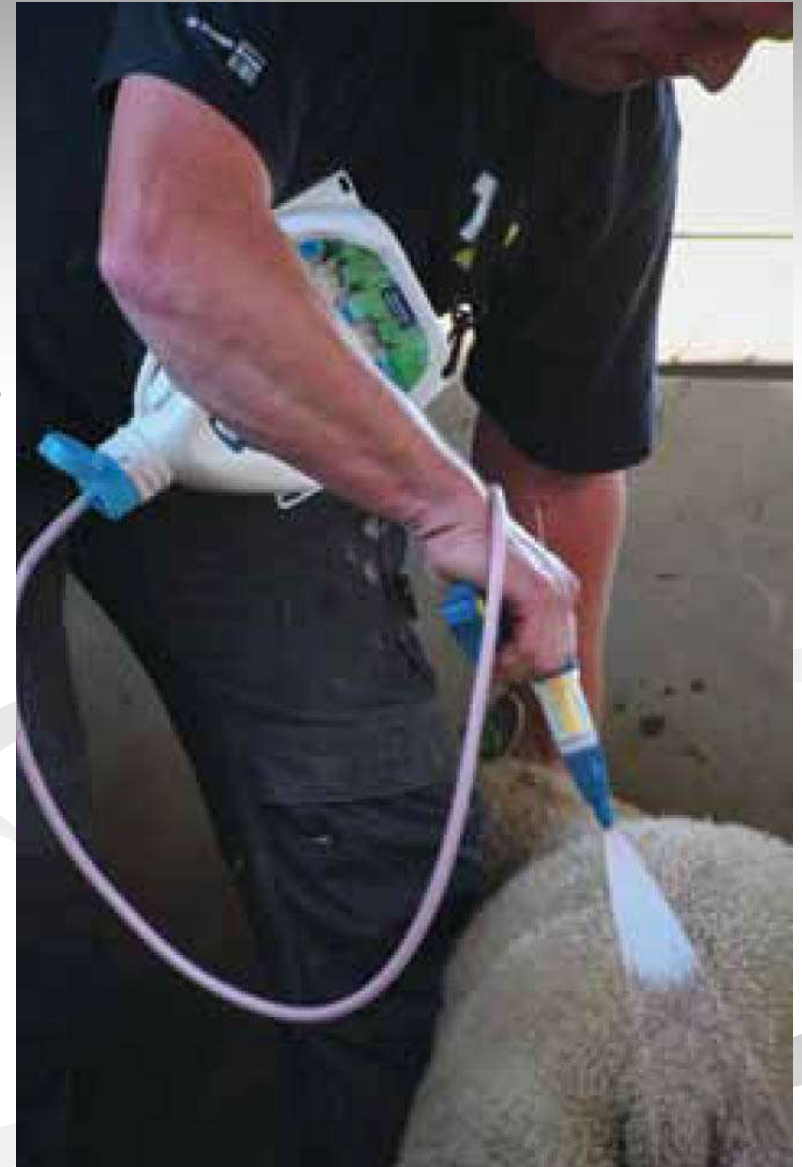
A rovarnövekedés-gátlók alkalmazása

Előnyök:

- **kiváló és hosszú idejű hatás**

Hátrányok:

- **nehézkes beszerzés**

A traumás myiasis megelőzése – Alternatív lehetőségek

Imágók csapdázása és a steril hím módszer

- fémeslegyek esetén eredményesebb
- húslegyek esetén kezdetleges stádium

Köszönöm a figyelmet!

